

የኢትዮጵያ ከዚን እዋጥቃች

(*New Testament Apocrypha*)

የኢትዮጵያ ወንጻል

(Gospel of Thomas)

የተዘጋጀ ከመን - ካ180-220 ዓ.ም

- የጥማስ ወንበለን ማን እንደგኝው እና የት እንደተገኝ በይታዎች በይሁዳ ደረሰኝ እና ስራያ ወሰኑ ተግኝነል ተብሎ ይገመታል፡፡ ተደርሰኝኑ ቁጥሮች ዓሳተኩ ካርስተዋናቸው ፍቃው፡፡
 - መጽሐፍ ደንት በልዩ መንፈሳዊ እውቀት እንደሚገኘ ያስረዳል፡፡
 - ካርስተዋናቸው የማይቀበሉበት ምክንያት ካመጽሐፍ ቁጥር ወጪ ስለ ማጋጭ ነው (መጽሐፍ ቁጥር ደንት በካርስተዋና በታች በማመን እንደሆነ ይኖገራል)፡፡

ΙΤΕΙΜΗΝ ΕΛΥΣΙΝ ΛΑΥΤΗΝ ΛΥΝΑ
ΝΟΥΜΥΣΤΡΙΟΝ ΔΥΣΕΓΝΤΟΥΝΟΥ
ΧΡΙΤΟΥΝ: ΕΒΟΛΜΙΤΕΥΜΤΟΕΒΟΛ
ΔΥΩΛΥΨΙΝΕΥΣΥΒΡΙΤΕΥΤΗΣΙΔΥΠΤ
ΔΥΩΛΥΨΙΝΕΥΣΥΒΡΙΤΕΥΤΗΣΙΔΥΠΤ
ΔΥΩΛΥΨΙΝΕΥΣΥΒΡΙΤΕΥΤΗΣΙΔΥΠΤ

K. A. T. C. J. C. O. S. A. N. N. H. N.

71

λποκρύφων

λεινέντα χεεεηπένταιστον
χοούλυσι λεσλίογνόιδι λυμος
γουλιθωνας λυωπεχιψε-πε
λατε εθερμηνει λινηεωλαχεινα
χι πεδημπμου πεχεισμητρεχ
λονήι πετψινεεψινεψιντεχ
σινελψροτμεψψαν σι νεψνε
ψτη τρλушеви ми штогртчнлр
сугнредуψнлр

ΝΚΕΩΝΕΝΑΛΜΟΤΡΙΟΝΛΥΣΙΧΑΝΕΕΡΟ
ΟΥ· ΜΝΗΣΑΠΛΑΘΔΕΛΤΒΕΝΧΟΕΙΤΤΟΥ
ΣΕΓΡΑΙΤΑΕΙΕΙΝΑΤΟΥΒΟΝΤΡΟΟΥΜΝΗ
ΑΡΧΙΕΡΕΥΣΝΓΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝΔΕΤΝ
ΟΥΣΝ?ΕΒΟΛ?ΝΝΔΕΥΝΝΕΣΟΔΥ· ΕΔ
ΤΒΕΝΧΟΕΙΤΔΕΟΥΩΝΙΕΒΟΛ?ΜΠΟΥ
ΕΙΝΜΓΠΙΨΟΡΓΙΝΔΔΛΜΕΤΒΕΠΧΡΙΩΔ
ΕΤΟΥΧΙΤΨΤΨΟΡΠΔΕΜΨΥΧΗΔΣΜΡΕ
ΙΤΕΡΩΣΕΤΝΝΗΜΔΛΙΣΤΩΣΤΜΠΕΣ
ΝΟΨ?ΕΓΡΑΙΕΧΨΨΛΥΨΕΧΜΓΚΑΣΕΒΟΛ
ΔΕΣΤΜΠΕΣΝΨ?ΕΤΜΜΑΥΔΙΟΤΓΡΤΤΟΥ
ΣΟ ΕΓΡΛΙ?ΜΠΚΑΣΝΨΕΡΙΤΕΒΟΛ?Μ
ΠΙΨΟΝΤΕΣΥΡΑΨΕΜΠΟΤΟΟΕΙΝΠΑΙΣΤ
ΝΑΟΥΨΝ?ΕΒΟΛ?ΜΠΒΔΤΟΣΜΜΝΗΣ
ΠΑΣΑΝ?Ν?ΡΗΦΕΕΝΕΣΨΟΥΕΤΟΝΙΣΤΟΕ
ΕΝΛΑΟΥΨΨΛΥΤΟΨΕΓΡΛ?ΜΠΧΑΙΚΑ
ΤΑΓΕΝΟΣΣΕΚΟΛΗΝΤΟΥΕΤΟΥΕΙΜΠΛΡ
ΘΕΝΟΣΝΤΕΨΙΕΨ· ΝΤΠΡΟΝΟΙΔ
ΝΛΕΙΝΤΑΡΟΥΜΕΡΕΓΤΕΡΨΑΣΛΥΠΨ?Τ
ΜΠΟΥ· ΝΟΨ?ΕΧΨΨ?ΙΨΙΨΕΧΨΔΤΨΛΡ· Λ
ΜΝΗΣΑΛΕΙΛΑΒΩΤΑΝΗΝΙΜ?ΤΟΥΨΙΡ
ΨΛ?ΜΓΠΙΨΑΚΑΤΑΓΕΝΟΣΣΕΥΝΤΑΥΜ
ΜΛΥΜΠΕΣΤΕΡΜΛΨ?ΕΨΟΨΙΑΜΝΝΟΥ
ΔΓΓΕΛΨΕΜΝΗΣΑΛΕΙΑΝΕΞΟΥΣΑ
СΨΝΤΕΒΟΛΗΝΜΜΒΟΥΝΒΗΡΙΟΝΝΙΜ
ΚΑΤΑΓΕΝΟΣΑΨΨΝΔΑΤΒΕΜΝΗΣΛ
ΛΑΤΕΚΑΤΑΓΕΝΟΣΣΕΥΝΤΑΥΜΜΛΥΜ
ΠΙΨΕΡΜΛΨ?ΕΨΟΨΙΑΜΝΝΟΥΑΓΓΕΛΟ
ΣΛΕΙΗΔΕΝΝΑΕΤΗ· ΟΥΝΤΑΡΕΨУ
ΨΨΝ?ΕΒΟΛ?ΜΓΨΟΡΓΙΝ?ΟΟΥΔΨ
?ΙΨΜΠΚΑΜΠΡΙΤΕΝ?ΟΟΥΣΨΛΨ
ΚΨΝΤΠΡΟΝΟΙΣΤΜΓΨΑΜΠΗΝ?Ν
ΤΠΕΛΨΒΨΚΕΓΡΛΙεπεΨΟΨΕΝΝΑΨ
ΝΤΕΥΝΟΥΔΠΚΑΚΕΨΨΤΕΔΨ

□ የዕድልት ወንበል

(Infancy Gospel of Thomas)

የተዘጋጀት ኮስን - ክ150-200 ዓ.ም

- በማን እንደተዳደሪያ በዚ ማምጥና ቤኖኑም አይታውቁም::
በምስራቅ ለሸያ ተግኝነለ:: ተደርሰኝነ አይታውቁም::
- መጽሐፍ አ.የሻ.ስ በልዕኑቱ የከናወናቸውን ተግባራት
'ታረክ እና 12 ዓመት ማይጣለው በራት የደረጃቸውን
ትክምራዊ ተግባራት ይተርከልናል::
- ከርስቲያኖች የሚይቀበሉበት ምክንያት መጽሐፍ ቅዱስ
ከሚያስረዳው ከአ.የሻ.ስ ማንነት ጋር ይጠፃፃል “እናገኘም
በተሰናከለበት ገዢ እ.የሻ.ስ በመንገድህ ተሸሎ አንድ
አይገባም አለው እናገኘም ውቶ ወደቀ:: ይህን የየትም
እናገኘ በመበረቅ ተመታ’ አለ”::

□ የዕብራዎችን ወንበል

(Gospel of Hebrews)

የተዘጋጀት ኮስን - ካ130-180 ዓ.ም

- የዕብራዎችን ወንበል ደረሰኝ እያታወቂያ:: የተዘጋጀት በታ ፍልሰጣም እና ስራም ሲሆን ተደረሰኝኑ ደግሞ የአይሁድ ክርስቲያኖች ፍቃው::
- የተዘጋጀት መከንያት አጠናይት ነፃቀን ለመግለጫ ነው::
- ክርስቲያኖች ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት መከንያት መጽሐፍ ቁጥር ክሚገለጫው መንፈሰ ቁጥር እና የአያስፈልግነት የተለያ መንከትን ይዘን ይቀርባል "እሁንም እናቱ መንፈሰ ቁጥር በአንድ ደንጋጌ ይዘን ወደ ታላቁ ታቦር ተረጋግጧልች"::

□ የገብዕ ወንድ

(Gospel of Egyptians)

የተዘጋጀት ኮሚሽን - ኮ150-180 ዓ.ም በኩል

- የገብዕ ወንድ መጽሐፍ ደረሰኑ በይታውቃም የተዘጋጀት በታ ማን በገብዕ አሌከሳኝሸያ ወሰጥ ነው::
- የዚህ መጽሐፍ ተደረሰኝን አሌከሳኝሸያ በተከርስቲያን ሲሆን መጽሐፍ ፍሰትኩ ወንድ ነው::
- ክርስቲያኖች መጽሐፍን የሚያቀበሉበት ምክንያት መዳን የሚገኘው እናም ዓለምንም ማሽነኑ የሚታረው በእውቀት እንደሆነ ያስረዳል ይህ ደም ከመጽሐፍ ቁጥር ၃C ይቻላል "ልበትኝሁን ስታውልቁ፣ ሆነቱም እንደ ሲሆኑ ከሱት የC የለውም ወንድ፣ ወንድም ሲትም ማይሁን ሲፈርም"

"በዚህ ጊዜ ውቻ ስልጣን ያጠል በለው ክርስቶስ ይመለሳል)::

የዶታር ወንድ

(Gospel of Peter)

የተያዙበት ዘመን - ክ130-150 ዓ.ም

□ የእጥሮስ ገዢል

(Acts of Peter)

የተዘጋጀት አመን - ክ150-200 ዓ.ም

- የእጥሮስ ገዢል መጽሐፍ ደራሳ እድታውቅም፡ በተንሸ
ፊነቶ ወሰኑ ነው፡ ተደርሰያኑ ደግሞ የጥንት
ከርስቲያኖች ፍቃዣ፡፡
- መጽሐፍ ስለ እጥሮስ ሁይወት ወይም የአዋጅያት ቤይል
ለይ ተከራክ የሚሰጥ ሲሆን ዓስተካ ተምህርትን
ለመቻዣም ተረኩል፡፡
- ከርስቲያኖች ይህን መጽሐፍ የሚይቀበሉት ማከንያት
ከመጽሐፍ ቅዱስ ስለማጋብ ነው “እንዳንደች
በምላሽ ተንጋጌ ነበር እና ከስራው የገዢ የገዢ የገዢ
መንፈድ የተከራዩት ነበሩ ከስራው የገዢ የገዢ የገዢ
ሁንደ እሳት ይከና ነበር፡፡” “ወደ ያዊስ ተመለስ፡ ይህ
ለእንደ እና ለእኔም ማቻዣ ነበር ነው፡፡”

□ የጀው-ለስ ገድል

(Acts of Paul)

የተቀበለ ኮመን - ካ160-230 ዓ.ም

- የጀው-ለስ ገድል ይሳሰ ተርቃለያን እንደሚገኘን
በአዲሱ ይኖር የነበር ቅዱ ስሆን የተዘረዥ ሪፖር ወይም
ትንሹ ዕስዎች ወሰጥ ነው፡፡ ተደራሽነት ይግባኝ ቅዱም ተ
ከርስቲያኖች ፍቃው፡፡
- የጀው-ለስ ገድል የተዘረዥ ማከንያት ሲቀረቡ
ለመዘካር ነበር፤ ነገር ማን በጊዜው የነበሩ ቅዱው-ስት
ዶሁኑን እንዳወጤት እና የጀው-ም ቅዱ ከበታው
እንደተነስ ታሪክ የዘመንልኩ፡፡
- ከርስቲያኖች መጽሐፍን የማይቀበለበት ማከንያት
ታረክዋ እና ስነ መለከታዊ ስህተቶች ስለሚስተዋልበት
ነው፡፡

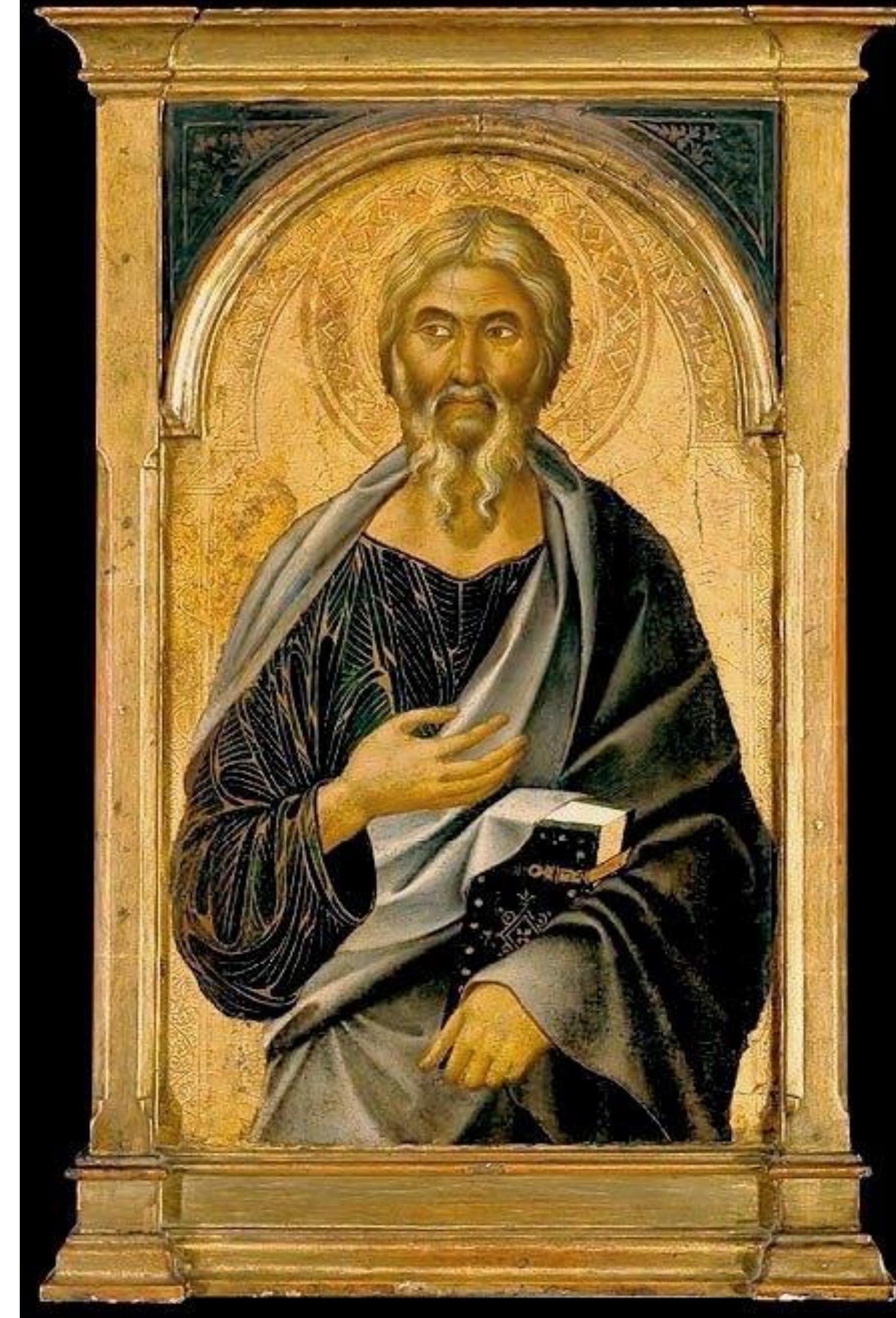

□ የየአነስተኛ ገዢ

(Acts of John)

የተቀበለ አመት - ኮ180-220 ዓ.ም

- የየአነስተኛ ገዢ ያሸጋ ለሰያ ስምን በኂደሰን ወሰጥ
ነው የተዘረዘሩ:: ተደራሽነት ደግሞ ቅድምት ከርስቲያኖች
ናቸው::
- የተዘረዘሩት ማለማ የየአነስተኛ በኂደሰን ተሸቶ ለሰራታው
ስራውች የዚያን እማኝ ለመሰጣት ነው::
- ከርስቲያኖች መጽሐፍን የሚያቀበለበት ፈዴሳያት እያከሰለ
የመጽሐፍ ወር እለማ ሲለለሁን ከመጽሐፍ ቅዱስ ገብ
ስለማቻቸን ነው::

□ የጀትሮስ አበቃለምስልስ

(Apocalypse of Peter)

የተዘጋጀ ዘመን - ክ125 – 150 ዓ.ም

- የጀትሮስ አበቃለምስልስ መጽሐፍ ፌዴራል እና የት እንደ
ተክፈ ባይታውቀም እንዲንደች ማን በግብዢ ወሰጥ
እንደተክፈ ይኝነፈለ:: ተደረሰኝነት ደንገኛው ቅድመች
ከረስተያኖች ዓይነ::
- መጽሐፍ የአዲካቶችኩል ማንዘነን ለመስጠት ነው
የተክፈው::
- ከርስተያኖች መጽሐፍን የሚይቀበለበት ቅዱንያት ስለ
መንግስት ስማያች እና ሲሳል ያለው አስተዋወር
ከመጽሐፍ ቅዱስ የዚ ስለሚጠረስ ነው::

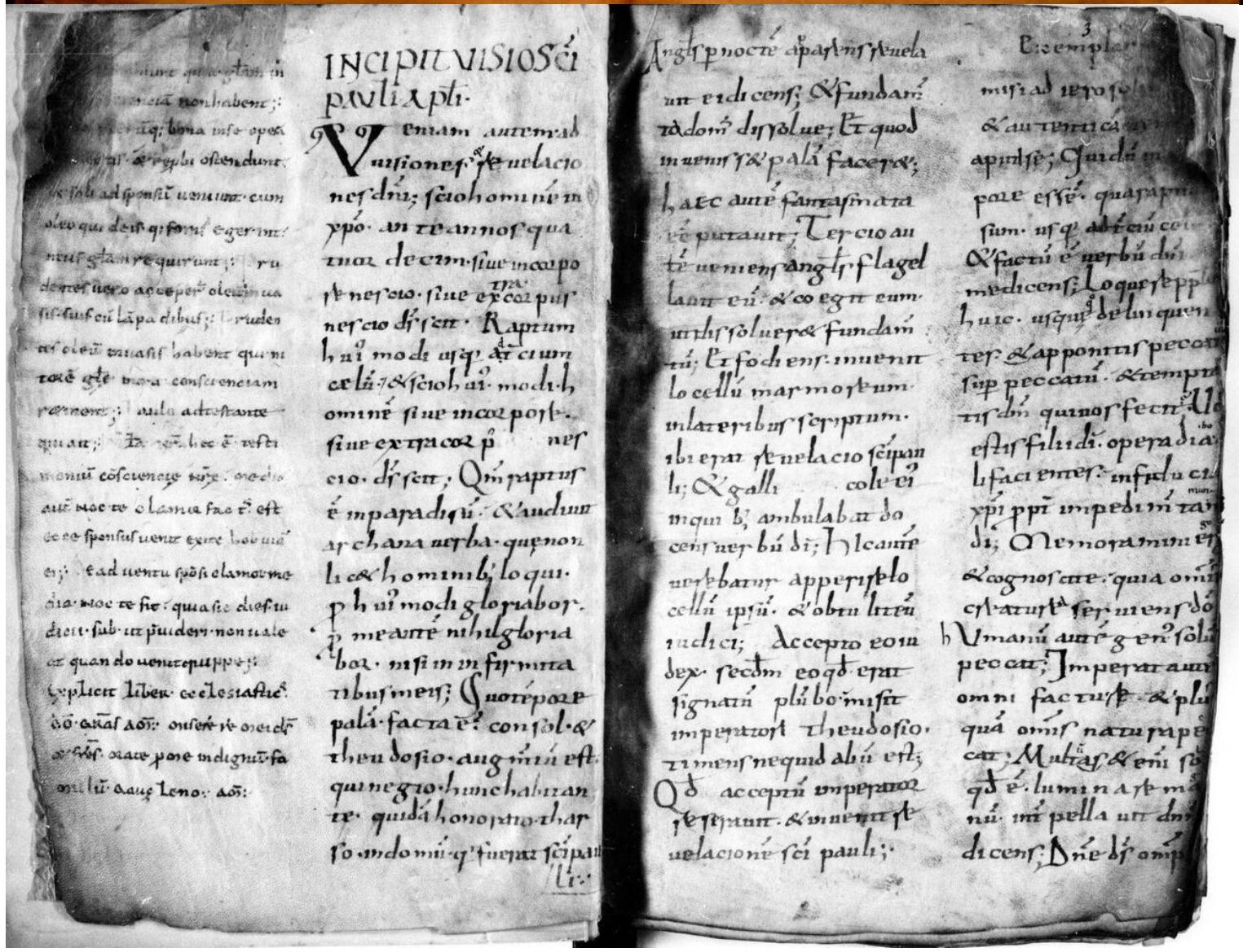

□ የጀው-ለው አበቀለምስል

(Apocalypse of Paul)

የተጀው ኮስን - ካ225-250 ዓ.ም

- የጀው-ለው አበቀለምስል ይረዳ. በይታውቃም የተጀው ማብራሪያ ተርኩሉ ነው፡፡ ተደርሱያን ደንገኛው ቅድሚች ከርሰተዋኑ ፍቃድ፡፡
- መጽሐፍ ስለመጨረሻው ኮስን ጥንካቡን ለመስጠት እና ጥለሁን ለማበረታታት የተጀው ነው፡፡
- ከርሰተዋኑ መጽሐፍን የማይቀበለበት የምክንያቶች ሲሆን መንግዶት ሲማያየት እና ሲሳሌ የለው አገልግሎት ምናባዊ ሲሆም ከሚከተሉ ይረዳ፡፡

የጥንት በተከርስቲያን

ጽሐፈ

(*Early Church Writings*)

□ 1 ቅለማንጠስ

(1 Clement)

የተዘረዘሩት ዘመን - ክ95 – 97 ዓ.ም

- የ1 ቅለማንጠስ ደራሳ. የርዕም ቅለማንጠስ ስ.ሆን
የተዳደው በደም ወሰጥ ነው:: ተደራሳያኑ ደግሞ
የቀረንጠስ በተከርስተያን ዓቃዎ::
- መጽሐፍ አንድንድ በቀረንቶስ በተከርስተያን የነበሩ
መእመናን የመጀመሪቶው ሲልጻን አለመቀበል
በማለታቸው:: ስርዕት አንድናር እና መጀመሪቶውን
አንድያብኑ ተያፋፈ::
- ከርስተያቶች መጽሐፍን የሚይቀበሉበት ባዕክንያት
ቋርከዋ እና ተያለቸዋዋ የገዢ ሲሆት ሲለለበት ነው::

□ ደዳከ

(Didache)

የተኩረበት ኮስን - በ 2 ፎዕስ መጠሪያ / በ 3 ፎዕስ
ከፍለ ኮስን መቻሚያ

- የድዳከ መጽሐፍ ይረዳ እና የተኩረበት በታ ባይታውቆም
በሰራያ እንደተዘረፈ ይገመታል፡፡ ተደርሰኝኑ እያሁዳ
ከርስቲያኖች ዓቶች፡፡
- መጽሐፍ ለእኩል እማማች ስለ ከርስትና አስተምህር
መመራያ ለመስጠት ነው የተኩረው፡፡
- ከርስቲያኖች መጽሐፍን የማይቀበለበት የምክንያት ተግባር
እንዲ በተያያዘው ለይ ጥልቷ የሆነ ተምህርት የለውም፡፡

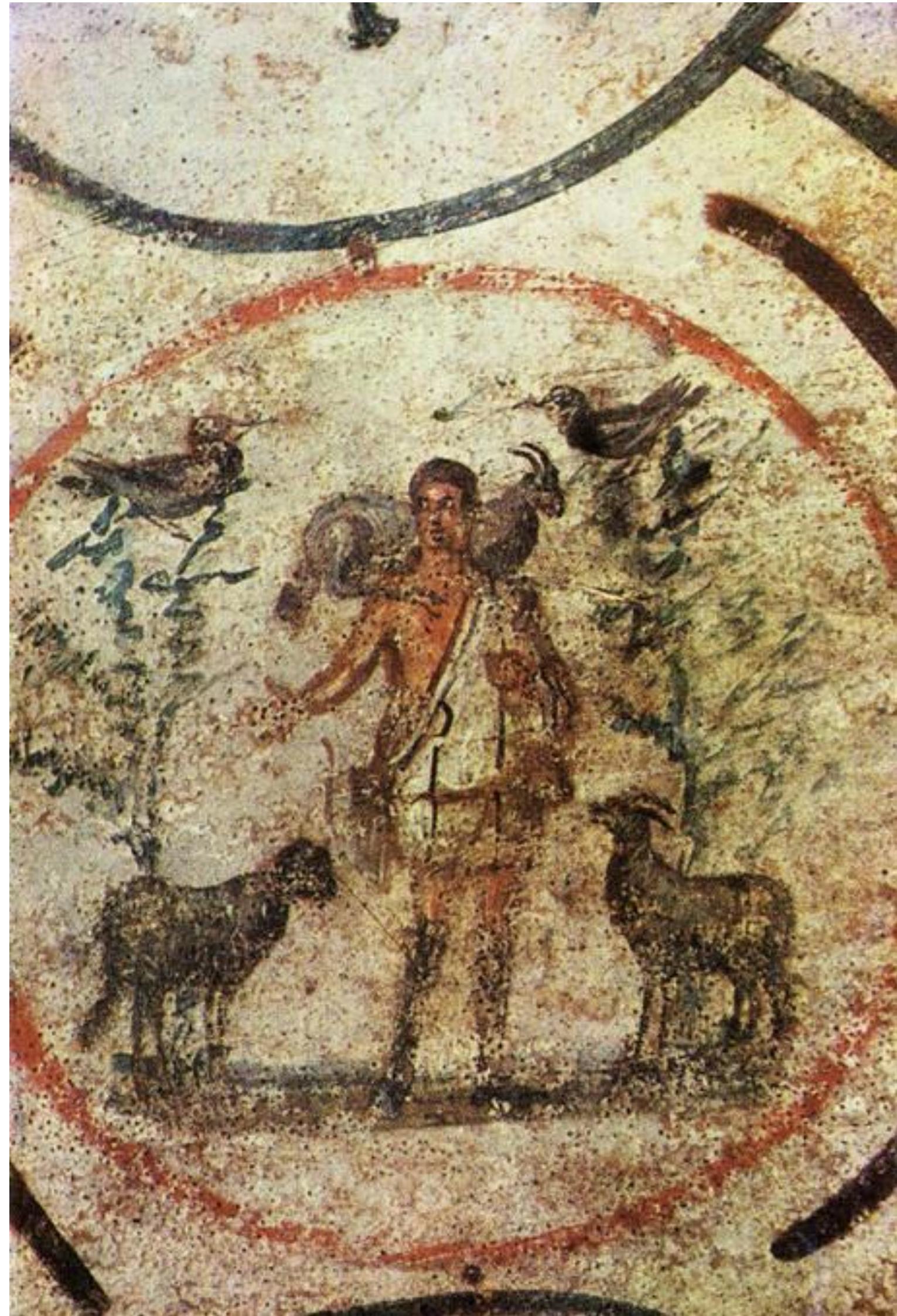

□ የሸማስ

(Shepherd of Hermas)

የተዘጋጀት ኮሚሽን - ክ100-160 ዓ.ም
(የመጀመሪያዎች 2ኛ ተመራሪዎች)

- የሸማስ መጽሐፍ ደረሰኝ እና የት እንደተረዳ.
በይታውቅም ጥሩወው ፈርማ በታው ደግሞ ላይ
እንደሆነ ይገመታል፡ ተደረሰለምኑ ቁጥምት ካርስተያድና
ናቸው፡፡
- መጽሐፍ ገብሩን እና ቅል ይሉ ላይ ለነበሩ ካርስተያድና
የጥሬል እና ስነምጣራዊ መመሪያ ለመስጠት ተክናል፡፡
- ካርስተያድና መጽሐፍን የሚያቀበለበት ማከንያት በተለይ
ስለ ገብሩ እና ይቀርቡ ያለው እመለከከት ሲዋረያቶች
ከሚኖገሩት እና ካመጽሐፍ ቁጥር 2C የሚጠቧ ሲለሆነ
ናው፡፡

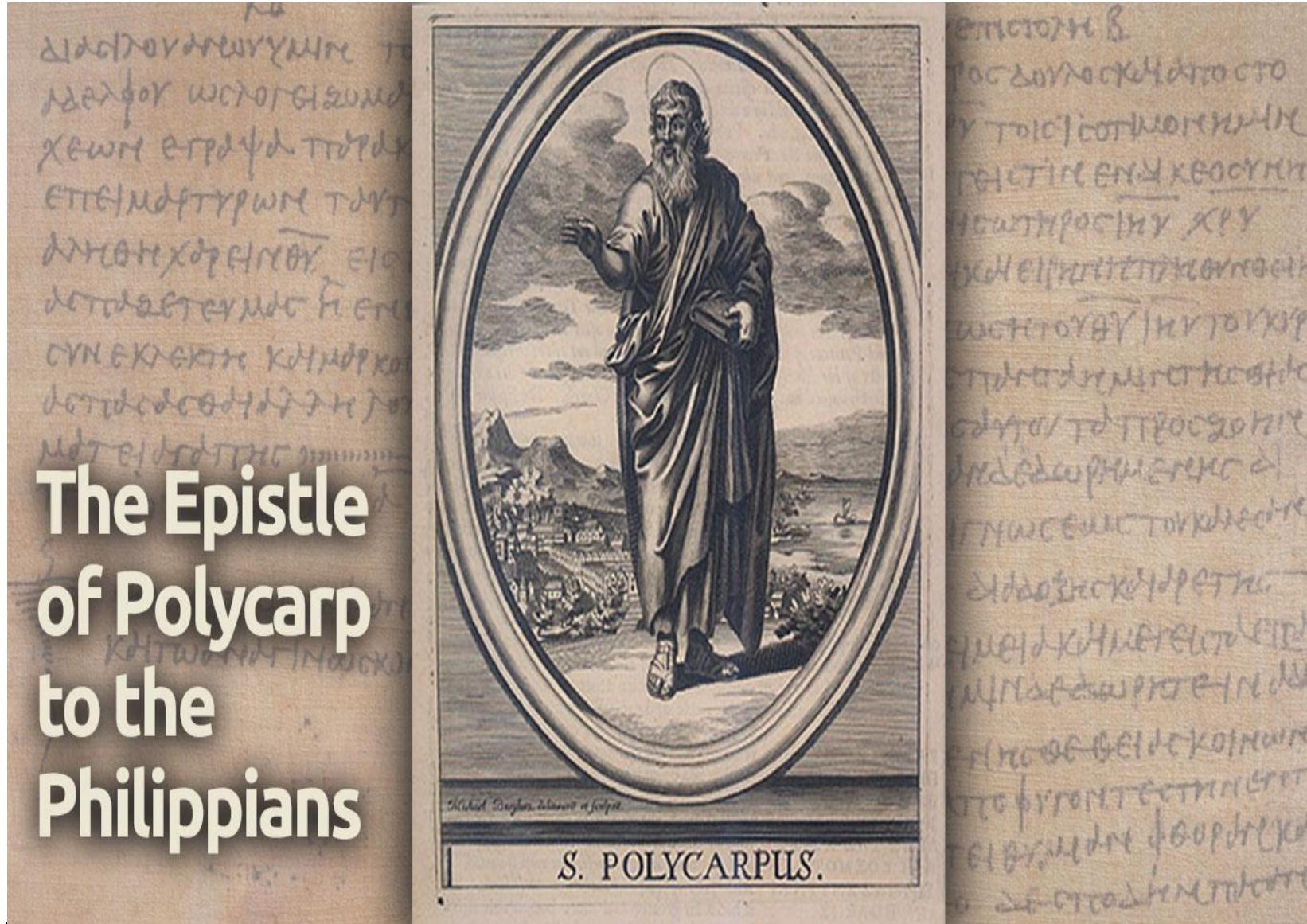
□ የጥለካርጥ መልዕክት

ለፖለቅስቲያን ስዋቶች

(Letter of Polycarp to Philippians)

የተዘጋጀ ኮፍና - 120 ዓ.ም

- የጥለካርጥ መልዕክት መጽሐፍ ያሸሉ ጽልካርጥ ሲሆን
በኢምራን ወሰጥ ተግኑል፡ ተደረሰደንም ፈለጀስቲያን
በተከርስታይን ምዕመናን ዓቃው፡፡
- መጽሐፍ ሲነምባራዊ መመሪያ ለመስጠት እና
የተዋሪያችን ተምህርት ለማጠናከር ተግኑል፡፡
- ከርስታያኖች መጽሐፍን የሚያቀበለበት ምክንያት ሙሉ
ምግባራዊ ምክር ለይ እንዲ ሙሉ-መልካቻዊ እድገት ለይ
ሰላማቻቸው ነው፡፡

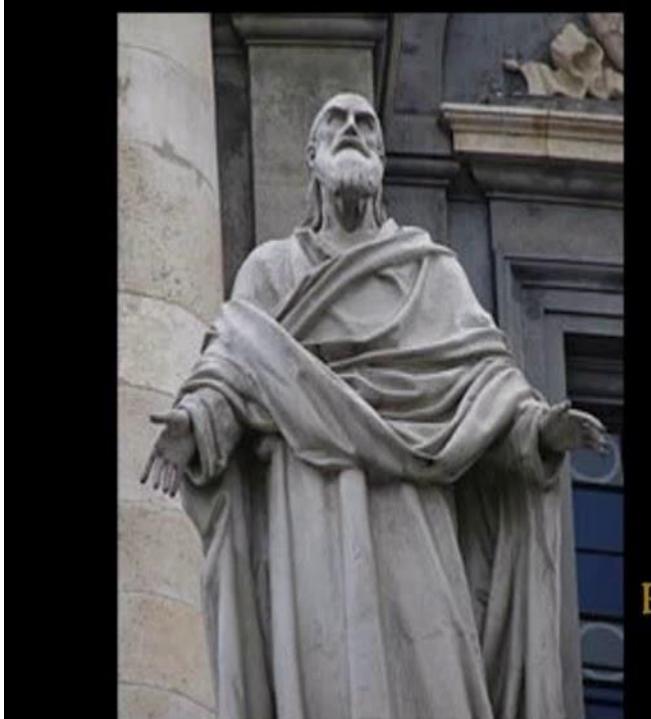

The Epistle
of Polycarp
to the
Philippians

Epistle of Polycarp to the Philippians

Polycarp

AD 69 – 155

(Greek: Πολύκαρπος, Polýkarpos; Latin: Polycarpus;

As A 2nd-Century Christian Bishop Of Smyrna.

He Died A Martyr, Bound And Burned At The Stake,
Then Stabbed When The Fire Failed To Touch Him.